

מסורת הש"ס

א) וְלָקַח מִן: שבעות ה'. יבמות נח. קידושין ט: א; ב) וַיִּמְנָח מִנֶּחֱ. וְשִׁירָה: א, ג, ד) לַעֲלֹ (ט: ט: ד) וְלַעֲלֹ ט: ט: א) [ע"י ה"טב מוס' שם ד"ה מלאך] א) ואין דנין ק"ו ר"י רש"א,

תורה אור השלם

- וַיִּקַּח הָאִישׁ מִעֵין הָאִשָּׁה הַהוּא תִּשָּׂא אֵת עֵצוּהָ: במדבר ה לא
- וְבָא הַפְּתִים הַמְּאָרְרִים הַאֲלָהָה בְּמַעֲרֵךְ לַצְּבוֹת בְּטוֹ וּלְגַבַּל יָרֵךְ וְאַמְרָה הָאִשָּׁה אֲמַן אֲמַן: במדבר ה כב

הגהות הב"ח

א) נח" ועיין מיבני נטמאה ונטמאה קאמר
א) אם נטמאה ונטמאה:
ב) רש"י ד"ה שיחא וכו' וחד השקא כולל ותיבת לעשייה נמנח:

מוסף רש"י

בזמן שהאיש מנוקה מעון. שלא כל עליה לאחר שנטמרה, שהמורה אסרה עליו דכתיב (במדבר ה) והיא נטמאה יבמות נח. ובכ"ז קדושין כ"א. אין האיש מנוקה מעון.
שלא עליה אחר שנטמרה (שבעות ה). א: מעון נילוף בשעה האסורה בין מזה שנטמרה בין מאחריה (קדושין ח). שלא להוציא לעו על המים המורים. שיאמר לא עשו כפרך האלה ואין פורענות זו על קו (לעיל ט:).

דאי איס זיה עון.
שלא עליה לאחר שנטמרה:
זומן שהאיש מנוקה מעון.
שלא כל עליה משנטמרה עליו האשה ההיא משא עונה שיבדקוה המים:
אלא לבועל ליטני.
כך בודקין את הבועל צהדיא כדתני סיפא צהדיא כך אסורה לבועל ולא תנא כך אסורה לו:

דאי אית ביה עון בדקי ליה מיא כי אית ביה עון בדידיה מי בדקי לה מיא לדידה והא
(א) תניא ונוקה האיש מעון והאשה ההיא תשא את עונה *בזמן שהאיש מנוקה מעון המים בודקין את אשתו אין האיש מנוקה מעון אין המים בודקין את אשתו ואלא לבועל ליתני כדקתני סיפא כשם שאסורה לבעל כך אסורה לבועל לעולם לבועל ורישא איידי דתנא אותה תני אותו סיפא איידי דתנא בעל תנא בועל:
שנאמר ובאו ובאו: איבעיא להו באו ובאו קאמר או ובאו ובאו קאמר ת"ש כשם שאסורה לבעל כך אסורה לבועל **שנאמר נטמאה ונטמאה**
(ב) נטמאה קאמר או נטמאה ונטמאה קאמר ת"ש מודקתני סיפא רבי אומר שני פעמים האמורין בפרשה ונטמאה ונטמאה אחד לבעל ואחד לבועל מכלל דרבי עקיבא **ווי קדריש הלכך לרבי עקיבא שיחא קראי כתיבי חד לצואה דידה וחד לצואה דידה חד לעשייה דידה וחד לעשייה דידה ורבי תלתא קראי כתיבי חד לצואה וחד לעשייה וחד לדיעה ורבי כשם שהמים בודקין אותה כך בודקין אותה מנא ליה נפקא ליה מדרתני² לצבות בטן ולגפיל ירך *בטנו ויריכו של בועל אתה אומר בטנו ויריכו של בועל או אינו אלא בטנה ויריכה של נבעלת כשהוא אומר וצבתה בטנה ונפלה יריכה הרי בטנה ויריכה של נבעלת אמור ומה אני מקיים לצבות בטן ולגפיל ירך בטנו ויריכו של בועל ואידך **ההוא** **א**:דמודע לה כהן דבטן ברישא והדר ירך שלא להוציא לעו על המים המורים ואידך **א"כ** לכתוב קרא בטנה ויריכה מאי בטן וירך ש"מ לבועל ואימא כולי להכי הוא דאתא אם כן לכתוב בטנו ויריכו מאי בטן וירך ש"מ תרתי:
א"ר יהושע כך היה דורש זכריה כו':
ת"ר שלש פעמים האמורין בפרשה **אם נטמאה נטמאה למה** **ו** אחד לבועל ואחד לבועל ואחד לתרומה דברי רבי עקיבא אמר רבי ישמעאל קל וחומר ומה גרושה שמותרת לתרומה אסורה לכהונה זו שאסורה בתרומה אינו דין שאסורה לכהונה מה ת"ל והיא נטמאה והיא לא נטמאה **אם נטמאה למה שותה** **אם** לא נטמאה למה משקה י מגיד לך הכתוב שהספק אסורה ימכאן אתה דן לשרץ ומה סוטה ישלא עשה בה שוגג כמזיד ואונס כרצון עשה בה ספק כורדאי שרץ שעשה בו שוגג כמזיד ואונס כרצון אינו דין שיעשה בו ספק כורדאי**

כשם שהמים פרק חמישי סוטה בת.

ההוא דמודע לה בהן. פירוש הכהן לריך להודיע שלא להוליא **א** לעו וכיון דגלי לן קרא דהוא נדקד כמותה וכתיב זה זואה ידיעה ועשייה לא לריך למכתב מו זיה:
זו שאסורה בתרומה
אינה דין שאסורה לכהונה. וליכא למימר בת ישראל יוכיח שאסורה צתרומה ומותרת לכהונה דה"פ ומה גרושה שמותרת לתרומה אסורה לכהונה ע"י מעשה שנעשה זה דהיינו גירושין זו וכו' אינו דין שאסורה לכהונה ע"י זנות שנעשה זה חבל בת ישראל מה שפסולה צתרומה אינו ע"י מעשה ועוד אם תנשא בת ישראל לכהן מהא מותרת לתרומה מה שאין כן בחלו שאין להם הימר לעולם כספרי תמני הכי ומה גרושה קלה שמותרת לחזור למגרשה בישראל הוה שפסולה מן הכהונה סוטה ממורה דין הוה שפסולה מן הכהונה:

מה ת"ל **היא נטמאה וכו'**. כגויסת רש"י וכן סיומא ללמדך שלעולם אין משקין אלא על הספק וא"ת וכי אינטריך קרא למיטר ספיקא יש לומר לכתוב אסרה קודם שמה כאלו היא ודאי ואע"ג דליכא מלקות דמזבח צפ"ק דיבמות (דף י"א:) **ו** מיהו לאו הצא מכלל עשה איכא ואפי' אם היא טהורה נעש צב"ד של מעלה אם כל עליה כמו על חייבי עשה ולא כשאר ספיקות כגון ספק חלב ספק שומן ואכלו וגודע שהוא שומן אע"ג דלריך כפרה ופליחה מיהו לא חמיר כחייבי עשה:

אינו דין שעשה בו ספק כורדאי.
ליכא למיפרך מזה ועשה פסח יריכוו ששעה שנה אונס כתיבן דנפקא לן ממי ימות מת עליו צפתע פתאום צספרי וצפרק צ' דכריתות (דף ט:). ואפ"ה לא עשה צהן ספק טוונחת התהום כודאי לפי שטוונחת התהום הלכה הוה **ו** ולא סמרינן ק"ו מהלכה וה"ה דאין להוכיח מסס דהכי אמר הצוכמה אף אזי איכא זה והלא אין ללמוד היינו חבל הא איכא למתמה אמאי לא פרכינן מה לסוטה שכן רגלים לדבר שהרי קינא לה ונסתרה כדפרכינן לעיל צריש פ"ק (דף צ:). ואין לומר משום דלעיל מיירי צטומאה דצמר קינוי וסתירה דמהימן עד א' התם ודאי איכא רגלים חבל הכא ילפינן מסתירה דצמר קניוא גרידא דליכא למיפרך שכן קינא לה דקניוא לא חשיב רגלים צלא סתירה דהא צריש מסכת נדה (דף צ:). דמיימי התם מקוה שנמדד ונמנל חסר כל הטהרות שנעשו על גבי צין צרה"ר צין צרה"י טמא ר"ש צומר צרה"ר טהור צרה"י תולין ושניהם לא למדוה אלא מסוטה רצנן צברי כסוטה מה סוטה ספק הוה ועשאוה כודאי אף כו' ופריך אי מסוטה נימא מה סוטה צרה"י טמא ודאי הכא נמי טמא ודאי הכי השתא התם יש רגלים לדבר שהרי

קנא לה ונסתרה הכא מאי רגלים לדבר איכא חלמא אע"ג דמסתירה דצמר קניוא ילף כי הכא פריך והכא אמאי לא פריך הכי ויש לומר דסתירה על ידי קניוא צסוטה הוי כספק גנע שרץ שהרי צלא קניוא לא היה שום ספק צסתירה גרידא דלא נחשדו על העריות הלכך הקניוא גורם הספק וה"פ צנס' נדה התם גבי סוטה וספק שרץ הרי ריעותא דהיינו השרץ והבועל קמן חכל הטהרות והאשה חבל גבי מקוה קודם צצילה לא ראינו שום ריעותא דליכא לספוקי על ידה ועליל צפ"ק קודם העדלת עדים לא הווי שום ריעותא:

מכאן

עין משפט נר מצוה

ד א מיי פ"ב מהלכות סוטה הלכה ח ופ"ג הלכה ח יח:
ב (מיי) שם פ"ג הל' יח:
ג א מיי שם פ"ג הלכ' ז:
ד ד ה מיי פט"ז מהל' אבות הטומאה הלכה א':

ז ר מיי פ"ג מהלכות סוטה הלכה כד [ש"ע]
ח"ע ס"י קעת סעי' ג צהג"ה]:

תוספות שאנץ

חד לצואה דידה שתקדוש בריך הוא גזיר שיבואו בה המים וחד לדיעה דידה להודיעה דבטן ואחר כך ירך שלא להוציא לעו כדאמר פ"ק. וחד לעשייה והשקה את המים והיתה אם נטמאה ותמעול מעל באישה.

ובאו בה המים המאריים למרים ל"ה. וגר' דידה ברישא תחלה לפי שיערך המעשה באשה הוא. אי"ד ישמעאל ק"ו אינו צריך להביא מקרא לפסלה מלהנשא לכהן דמק"ו אחרי ומה גרושה בת כהן שנתגרשה מישראל וזרע אין לה שמוורת בתרומה כדכתיב מלחם אביה תאכל פסלה מן הכהונה זו שפסלה לתרומה מירכויא (בעלמא) [דונטמאה] כדקאמרת אינו דין שפסלה לכהן ל"ה. מה ת"ל והיא נטמאה הי"ג ולי"ג

אם כן מה ת"ל ונסתרה והיא נטמאה (א) והיא נטמאה וידרה לא רדי' דהא דרש"י לעיל בפ"ק ולי"ג כמש"כ במבני'. ועוד פ"ה דלאו ר' ישמעאל לחודיה קאמר לה אלא סתמא היא וקראי דענינא קא דריש ואיל' ל"ה:
ומכאן אתה דן לשרץ פ"ה מכאן אתה למד בק"ו דשרץ ספק גנע ספק לא גנע בטהרות דמתוקי ליה בטומאה מספק. ומה סוטה שלא עשה בה שוגג כמזיד פ"ה סוטה שלא עשה בה כו' דכתיב והיא לא נתפשה אסורה הא נתפשה מותרת וה"ה לשובג אשתו ואשת איש עמו ונתכין לאשתו וגודמנה לו זאת ואף היא שובגת כסבורה שהווא בעלה עשה בה ספק כורדאי ל"ה. ונראה דאין ק"ו גמור אלא גלוי מלתא בעלמא הוה דאי ק"ו גמור הוא א"כ הוה גלוי מלתא בעלמא הוה הוה דילפינן מסוטה היינו ספק טומאה ברה"י רכל ספק טומאה ברה"י דטפקו טהור לא גמרי מניה.

הריב"ם כמו בטומאה:
ועוד דאיכא למיפרך מה לטוטה שכן נסתרה ויש רגלים לדבר תאמר בשרץ שאין בו כן אלא ש"מ דאין זה ק"ו גמור אלא גלוי מלתא בעלמא הוה

ובכולי תלמודא גמרי' ספק טומאה ברה"י מסוטה כדאמר הלכתא גמריי לה מסוטה והוי כמו הלכה למשה מסיני. אי' מודכתי ונסתרה והיא נטמאה בטוטה ילפינן טומאה והלכתא גמריי לה מסוטה לאו דוקא אלא כלומר דמסוטה גמרינן לה והא דילפינן מסוטה היינו ספק טומאה ברה"י רכל ספק טומאה ברה"י דטפקו טהור לא גמרי מניה.

א) ז"ל דלא נטמאה יחלה קדרש דהא דרשען לעיל וכו'.